

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle henkilöstön aseman turvaamista yhtiöiden rajat ylittävissä sulautumisessa, jakautumisessa tai kotipaikan siirrossa koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle henkilöstön aseman turvaamista yhtiöiden rajat ylittävissä sulautumisessa, jakautumisessa tai kotipaikan siirrossa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 213/2022 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Liisa Heinonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- lainsäädäntöneuvos Juha Jokinen, oikeusministeriö
- päälakimies Timo Koskinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- juristi Katariina Sahlberg, STTK ry
- johtava asiantuntija Miia Kannisto, Akava ry
- lakiasiaainjohtaja Markus Äimälä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asiantuntija Atte Rytönen-Sandberg, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Yhteistoiminta-asiamiehen toimisto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävissä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annettua lakia. Lisäksi ehdotetaan muutoksia yhteistoimintalakiin, yhteistoiminta-asiamiehestä annettuun lakiin, yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä annettuun lakiin, osuuskuntalakiin ja säästöpankkilakiin. Ehdotetuilla laeilla pyritään turvaamaan henkilöstön asemaa ja henkilöstön kuulemista ja sille tiedottamista suunnitelluista muutoksista sekä täydentämään säännöksiä henkilöstön osallistumisen järjestämisestä yhtiöiden rajat ylittävän sulautumisen, jakautumisen tai kotipaikan siirron seurauksena Suomeen rekisteröitävän yhtiön tai yhtiöiden hallinnossa. Tarkoituksena on panna täytäntöön yhtiöoikeudellinen yritysjärjestelydirektiivi työntekijöiden aseman turvaamista koskevien säännösten osalta.

Valiokunnan mietintö TyVM 15/2022 vp

Esityksessä ehdotetaan henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) sekä rajat ylittävissä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annettuun lakiin säännöksiä henkilöstön hallintoedustuksen järjestämisestä sekä työnantajavelvoitteiden jatkuvuudesta rajat ylittävien yritysjärjestelyjen seurauksena muodostettavissa yhtiöissä. Lisäksi lakiin ehdotetaan säännöksiä henkilöstölle tiedottamisesta ja henkilöstön kuulemisesta silloin, kun työnantajayhtiö suunnittelee rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä. Samalla lain nimike muutettaisiin vastaamaan sen laajempaa soveltamisalaa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.1.2023, johon mennessä jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön rajat ylittäviä yhtiömuodon muutoksia, sulautumisia ja jakautumisia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (yhtiöoikeudellinen yritysjärjestelydirektiivi) henkilöstön asemaa koskevat velvoitteet.

Henkilöstön hallintoedustuksen järjestämisestä rajat ylittävissä sulautumisissa ja jakautumisissa säännellään kansallisesti henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa sekä rajat ylittävissä yhtiöiden sulautumisessa tai jakautumisessa annetussa laissa (jäljempänä henkilöstön hallintoedustusta koskeva laki).

Esityksessä ehdotetaan sisällytettäväksi henkilöstön hallintoedustusta koskevaan lakiin yhtiöoikeudellisessa yritysjärjestelydirektiivissä edellytetyt keskeisimmät säännökset työntekijöiden aseman turvaamiseksi rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä. Samalla ehdotetaan, että lain otsikko muutetaan vastaamaan sen muutettua sisältöä. Ehdotettujen säännösten tavoitteena on turvata työsuhteen ja sovellettavien työehtojen jatkuvuutta, työntekijöiden kuulemista ja heille tiedottamista sekä mahdollisen hallintoedustuksen suojaa.

Hallituksen esitys sisältää myös eräitä vähäisempiä sekä teknisiä muutoksia sekä kaksi säädösehdotusta, jotka eivät liity yhtiöoikeudellisen yritysjärjestelydirektiivin täytäntöönpanoon. Näistä toinen ehdotus liittyy yritysneuvostodirektiivin täytäntöönpanon tehostamiseen ja toinen sote-uudistuksen vaikutukseen hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien henkilöstöön sovellettavaan yhteistoimintaa koskevaan sääntelyyn.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää työntekijöiden oikeuksien turvaamista rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä tärkeänä. Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta kannattaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 213/2022 vp sisältyvät 1.–6. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö TyVM 15/2022 vp

Helsingissä 24.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Aino-Kaisa Pekonen vas

varapuheenjohtaja Katja Taimela sd

jäsen Kim Berg sd

jäsen Atte Kaleva kok

jäsen Tuomas Kettunen kesk

jäsen Rami Lehto ps

jäsen Hanna-Leena Mattila kesk

jäsen Jukka Mäkynen ps

jäsen Anders Norrback r

jäsen Arto Satonen kok

jäsen Ruut Sjöblom kok

jäsen Sofia Virta vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen